

Faaliyet Raporu

2022

Demokrasi Barış ve Alternatif Politikalar Araştırma Derneği

Faaliyet Raporu: 2022

Ocak 2023

İletişim

Kavaklıdere Mah. Beykoz Sk. No: 14/5
Çankaya/Ankara 06540
info@demos.org.tr
www.demos.org.tr

[Twitter](#)

[Facebook](#)

[Instagram](#)

[LinkedIn](#)

İçindekiler

Hakkımızda.....	1
Giriş.....	2
DEMOS'tan Sesler.....	3
Barışı Gündemleştirmek: Kadın, LGBTİ+ ve Gençlerin Barış Süreçlerine Katılımının Desteklenmesi.....	4
Kurumsal Destek Fonu.....	5
DEMOS Bülten.....	5
DEMOS Blog.....	6
Webinar Serisi.....	8
Geçiş Dönemi Adaleti Seminerleri.....	9
Geçiş Dönemi Adaleti Ağını Güçlendirme.....	9
Blog: Transitional Justice Updates From Turkey.....	10
Katıldığımız Etkinlikler ve Söyleşiler.....	10
Destekçilerimiz.....	12

Hakkımızda

Demokrasi, Barış ve Alternatif Politikalar Araştırma Derneği (DEMOS), 2015 yılında, sosyal bilimler alanında çalışan ve bilgi üretimini ortaklaştırmayı amaçlayan araştırmacılar tarafından Ankara merkezli olarak kuruldu. DEMOS, kurulduğu günden bu yana toplumsal cinsiyet perspektifi ile sürdürülebilir ve pozitif barışın inşasında ısrar eden bir kurum olarak çalışmalarını sürdürüyor.

DEMOS, nihai faydalanıcısı ve hedef kitlesi olan kadın, LGBTİ+ ve gençlerin, sürdürülebilir ve pozitif barışın inşasına başat aktörler olarak katılmasına katkı sunmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, bu grupların hakları üzerine çalışan STÖ ve savunucuların 'barış ve uzlaşma, çatışma dönüşümü, toplumsal hafıza ve geçiş dönemi adaleti' başlıklarındaki kapasitelerini arttırmak için çalışmaktadır. Bunun için, bu alanlara ilişkin toplumsal cinsiyet ve kesişimsellik perspektiflerini yoğunlaşarak bilgi üretmekte, üretilen bilginin yaygınlaşması için alanlar geliştirmekte ve aktörlerin bir araya gelmesini sağlayarak mobilizasyon ve ortaklık imkanları yaratmaktadır. Bu bağlamda teorik ve Türkiye dahil olmak üzere, çeşitli

ülkelerdeki deneyimlere dayalı olarak araştırmalar yapıyor, sosyal bilimler ve hukuktan beslenen, interdisipliner, eleştirel ve erişilebilir yarı-akademik bilgi üretiliyor ve bunları yazılı ve işitsel araçlarla yaygınlaştırıyoruz.

Daha fazla bilgi için www.demos.org.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

Giriş

2021, kurumsal güçlenme ve iletişim alanlarında önemli gelişmeler katettiğimiz bir yıl olmuştur, 2022 yılında da bu alanlarda kendimizi geliştirmeye devam ettik. Toplumsal cinsiyet eşitliği politika belgemizi internet sitemizde yayınladık, gönüllü yönetimi ve kurumsal iletişim politikalarımızı detaylıca yeniden tartıştık ve iletişim stratejimizi belirleyecek ve belgeyecek bir Dijital İletişim Planı hazırladık. [Türkçe](#) ve [İngilizce](#) internet sitelerimizi yeniledik (bu süreçteki yoğun emekleri için sevgili Ceyda Pektaş ve Ecem Öztürk'e yeniden teşekkürler) ve basılı yayınlarımızı talep eden birçok kişiye ulaştırdık.

Bu yıl da toplumsal barışın tesis edildiği, bütün kimliklerin eşitlik içinde yaşadığı bir toplum hayalimiz için üretmeye devam ettik. Podcastimiz DEMOS'tan Sesler'de hafıza, geçiş dönemi adaleti, barış, insan hakları gibi konularda 12 podcast bölümü kaydettik; çalışma alanlarımızdaki gelişmeleri aylık olarak derlediğimiz 12 adet DEMOS Bülteni sayısı hazırladık. Türkiye'den geçiş dönemi adaleti odaklı güncel haberleri, Türkiye'nin geçmişini ve bugününü geçiş dönemi adaleti perspektifinden yeniden çerçeveleyen araştırma ve analizleri paylaştığımız #TJUpdatesFromTurkey adlı e-bültenimizin yayınına başladık.

Yıl boyunca araştırmacılar Türkiye'de ve dünyada barış ve uzlaşma, geçiş dönemi adaleti ve toplumsal hafıza gibi konularda DEMOS Blog'da yazılar ve söyleşiler yayınladı. 1 Şubat 2022 itibariyle blog yazıları, çeviriler ve atölyeler aracılığıyla kadın, LGBTİ+ ve gençlerin barış çalışmalarında bilgi üretimini desteklemeyi, sivil toplum ve akademide barış gündemini gençlik/toplumsal cinsiyet ekseninde zenginleştirmeyi hedeflediğimiz "Barışı Gündemleştirmek: Kadın, LGBTİ+ ve Gençlerin Barış Süreçlerine Katılımının Desteklenmesi" projemize başladık. Projemiz kapsamında Türkiye'de LGBTİ+ hareketinin barış gündemi, hafıza ve arşiv ile gençlerin barış süreçlerine katılımı çerçevesinde organize ettiğimiz üç ayrı webinar düzenledik. 2021'de başlattığımız ve sivil toplum örgütlerinden temsilcilerin katılımıyla geçiş dönemi adaletinde dünya deneyimlerini ele aldığımız Geçiş Dönemi Adaleti Seminerleri'ni sürdürdük. 21 Eylül 2022'de "Post-Yugoslavya Ülkelerinde Baskıya Rağmen Geçmişle Yüzleşme Mücadelesi" başlıklı semineri, 26 Ekim 2022'de ise "Kolombiya'da Adaleti Tesis için Bir Araç Olarak Özel Barış Mahkemesi" seminerini gerçekleştirdik. Bu iki seminerden derlenen notlardan hazırladığımız blog yazılarını ise internet sitemizde paylaştık.

Faaliyetlere dair daha detaylı bilgi ve bağlantılar için ilgili faaliyet başlığına bakabilirsiniz. Her türlü yorum ve öneriniz için bizimle info@demos.org.tr adresinden veya sosyal medya hesaplarımız üzerinden iletişime geçebilirsiniz. Keyifli okumalar!

DEMOS'tan Sesler

2020'den beri devam eden podcastimiz 'DEMOS'tan Sesler' ile çalışma alanlarımızdaki bulgularımızı ve derlediğimiz bilgileri yeni medya araçlarıyla yaygınlaştırmaya devam ediyoruz. Bu sayede DEMOS araştırmacıları, akademisyenler ve sivil alanda barış, hafıza, geçiş dönemi adaleti üzerine çalışan ve araştırma yapan aktörler ile bir araya gelerek, dünyadaki farklı çatışma ve barış inşası örneklerini, Türkiye ve çevresindeki çatışma dinamiklerini, uluslararası mahkemeler ve yerel mekanizmaların bu süreçlerdeki rolünü ve kararlarını, BM'nin bu gruplar özelinde yürüttüğü Barış ve Güvenlik Ajandaları'nı, farklı disiplinlerin çalışma alanlarımıza bakışını ve temel kavramları toplumsal cinsiyet perpektifiyle ele alıyoruz. Karşılıklı sohbet veya mülakat şeklinde geçen bu konuşmalar, genişleyen ekibimizdeki araştırmacıların çalışmalarını duyurmasına ve yeni çalışmalara ilham vermeye, çalışma alanlarımızda derinleşmemize ve bu alanlarla kesişen çalışmalara yer vererek niteliksel ve nicekliksel olarak büyümemize imkan veriyor.

DEMOS'tan Sesler'de üç farklı formatta içerik üretiyoruz. Odağımızdakiler ile DEMOS araştırmacılarının çalıştıkları disiplinler ve konularda güncel çalışmaları, tartışmaları ve analizleri aktarıyor, ilgili alanlardan konuklar ağırlıyoruz. 2022'ye önceki sezonlarda yer verme fırsatı bulamadığımız bir başlık olarak [yoksulluk ve barış](#) ilişkisini Derin Yoksulluk Ağı'ndan Hacer Foggo ile tartıştığımız bir bölümle giriş yaptık. Geçiş dönemi adaleti serimize devam ederek [mağdur merkezli](#) yaklaşımı tartıştık ve akademisyen Onur Bakiner ile [hakikat komisyonları ve Türkiye'de hakikat arayışı](#) üzerine konuştuk. Edebiyatı barış ve hafıza perspektifleri bağlamında düşündüğümüz iki bölüm kaydettik. "[Kürt Edebiyatı ve Barış](#)" bölümümüzde Selim Temo'yu konuk ederek Kürt edebiyatını bir hafıza alanı olarak, edebiyatın sunduğu barış imkanlarıyla birlikte düşündük. "[Edebiyat ve Hafıza: Ermeni Soykırımı](#)" adlı bölümümüzde Sevan Değirmenciyan ile Ermeni edebiyatını toplumsal hafıza bağlamında tartıştık. Çatışma çözümü literatüründe orta seviye barış aktörü olarak ele alınmalarından yola çıkarak [dini aktörlerin barış inşasındaki rollerini](#) tartıştık. 17-31 Mayıs Kayıplar Haftası için kaydettiğimiz [bölümde](#) ise Cumartesi İnsanları'dan Maside Ocak'ı konuk ederek Türkiye'de zorla kaybetmeleri ve Cumartesi İnsanları'nın dayanışma pratiklerini konuştuk. Onur Haftası'nda yayınlanan [bölümde](#) LGBTİ+'ların geçmişle yüzleşme sürecindeki görünürlüğünü tartıştık. Eylül ayında yayınladığımız sezonun son bölümünde ise Jinnews muhabiri Öznur Değer ile editör ve muhabirlerin barış beklentilerini artıran tercihler yaptığı durumlarda ortaya çıkan [barış gazeteciliğini](#) konuştuk.

Alandan Seçmeler’de uluslararası örgütler, uluslararası/yerel sivil toplum ve araştırma merkezlerinin barış, demokrasi ve insan hakları konulu çalışmalarını ele alıyoruz. 2022’de Gözde Engin ile [kadınların barış mücadelesini](#), Gülçin Karabağ ile [barış akademisyenlerinin öyküsünü](#) ve Kürt meselesinde barışı konuştuk. Diyarbakır’da enformel arabulucu olan [Rûsipîlerin barıştırma pratiklerini](#) toplumsal cinsiyet boyutundan doğru tartıştık.

2022 yılında dünyada geçmişle yüzleşme, barış, adalet gibi konulardaki güncel gelişmeleri ve bu gelişmelerin tarihi ve politik arka planlarını ele aldığımız Güncel Barış başlığında bölüm kaydetme fırsatı bulamadık ve böylece gelecek sezon tartışmalarımızda bu başlığı yenilikçi bir yerden düşünümeye başladık.

2022’de DEMOS’tan Sesler toplam **12 yeni bölüm** yayınladı ve **1376 kez dinlendi**. En çok dinlenen bölümümüz DEMOS’tan Dilan Elveren ve Sevcan Tiftik’in yazar Sevan Değirmenciyan ile Ermeni edebiyatı ve toplumsal hafıza ilişkisini konuştukları [bölüm](#) oldu.

Friedrich-Ebert-Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği’nin katkılarıyla hazırlanan DEMOS’tan Sesler’i [Spotify](#), [Apple Podcasts](#) ve [Google Podcasts](#) dahil olmak üzere [tüm podcast platformlarından](#) dinleyebilirsiniz.

Barışı Gündemleştirmek: Kadın, LGBTİ+ ve Gençlerin Barış Süreçlerine Katılımının Desteklenmesi

Son yıllarda barışın kriminalize edilmesiyle beraber bu alandaki akademik ve eleştirel bilgi üretiminin de azaldığını, özellikle gençlerin barış üzerine tartışma ve söz üretme imkanının oldukça kısıtlı bir hale geldiğini gözlemliyoruz. Bu doğrultuda European Endowment for Democracy desteğiyle 1 Şubat 2022’de başlattığımız [“Barışı Gündemleştirmek: Kadın, LGBTİ+ ve Gençlerin Barış Süreçlerine Katılımının Desteklenmesi”](#) projemizle blog yazıları, çeviriler ve atölyeler aracılığıyla kadın, LGBTİ+ ve gençlerin (ve özellikle genç kadın/LGBTİ+’ların) barış çalışmalarında bilgi üretimini

desteklemeyi, sivil toplum ve akademide barış gündemini gençlik/toplumsal cinsiyet ekseninde zenginleştirmeyi ve barış çalışmalarında kesişimsel toplumsal cinsiyet perspektifini yaygınlaştırmayı hedefliyoruz.

Kurumsal Destek Fonu

Araştırma derneği olarak, faaliyetlerimizin stratejik hedeflerimize ne ölçüde katkı sunduğunu verilerle ortaya koyarak analiz etmenin ve bu doğrultuda faaliyetlerimizi geliştirmenin önemini farkındayız. Sivil Toplum için Destek Vakfı ve Turkey Mozaik Foundation işbirliğiyle hayata geçirilen [Kurumsal Destek Fonu](#) kapsamında gerçekleştireceğimiz bu proje ile toplumsal cinsiyet yaklaşımına sahip bir etki izleme ve değerlendirme modeli üzerinde çalışmayı ve ölçme ve değerlendirme alanında kapasitemizi güçlendirmeyi hedefliyoruz. Proje döneminin sonunda faaliyetlerimizin hedef kitlemize ne ölçüde ulaştığını, onları nasıl etkilediğini, çalışmalarımızın hedef kitlemizin ihtiyaçlarına karşılık olması için ne tür gelişmelere ihtiyaç duyduğunu anlayabilmiş olmayı bekliyor ve oluşturduğumuz modeli çalışmalarımıza dahil etmeyi planlıyoruz.

DEMOS Bülten

E-bültenimiz DEMOS Bülteni ile 2022'de de abonelerimizi düzenli olarak DEMOS'un çalışmalarından haberdar etmeyi, ilgili alanlarda faaliyet yürüten diğer kurum ve örgütlerin faaliyetlerini paylaşarak önemli gördüğümüz gelişmelerin görünürlüğünü artırmayı ve aylık kapsamlı bir haber alma kaynağı oluşturmayı amaçladık. Bununla birlikte her ay bülten için özgün içerikler üretmeyi ve DEMOS'un çalışma alanlarıyla ilgilenen araştırmacılar tarafından kaleme alınan blog yazılarını yayınlamayı sürdürdük.

Bültenimizin içeriğini üç ana başlık üzerinden oluşturuyoruz. "DEMOS'tan Haber Var"da, DEMOS'un o ay gerçekleştirdiği faaliyetleri ve ürettiği içerikleri yayınlıyoruz. "Alandan Seçtiklerimiz"de sivil alanda barış, insan hakları, hafıza, geçiş dönemi adaleti gibi DEMOS'un çalışma alanları ile kesişen konularda yapılan çalışmaları, yayınlanan raporları derliyor ve okuyucularımıza o aya dair ilgili alanlarda yapılan çalışmaları incelemeleri için bir izlek sunuyoruz. "Gözümüze Takılanlar"da bülteni aylık olarak çıkaran ekibimiz tarafından seçilen film, tiyatro, kitap gibi kültür-sanat çalışmalarını paylaşıyoruz.

2022 yılı boyunca takipçilerimizle buluşturduğumuz **12 bülten** hazırladık. Ocak 2023 itibariyle toplam abone sayısı **540** olan bültenimizin açılma oranı en yüksek olan sayısı, **%44,2** ile [Ocak](#) bülteni oldu.

DEMOS Bültenine [Mailchimp](#) üzerinden üye olabilir, bizi bültenimiz aracılığıyla takip edebilirsiniz.

DEMOS Blog

2022’de DEMOS Blog’da barış ve uzlaşma, geçiş dönemi adaleti, toplumsal hafıza ve çatışma dönüşümü konularıyla ilişkili çok sayıda blog yazısı ve söyleşi yayınlandı. Alternatif ve eleştirel bilgi platformu olarak oluşturulan blog, aynı veya benzer alanlarda çalışan ve çeşitli disiplinlerden gelen akademisyen, araştırmacı, gazeteci ve örgütlerin çalışmalarına yer veriyor.

2022 yılının ilk blog yazısı, 2021’de başlattığımız [“Türkiye Helalleşmeyi Tartışırken”](#) yazı dizimizin üçüncü ve son yazısı olan [“Geçiş Dönemi Adaletinde Sivil Toplum Nasıl Bir Rol Oynayabilir?”](#) yazısıydı. Bu yazıda araştırmacılarımızdan Güley Bor, sivil toplumun geçiş dönemi adaleti süreçlerine katılımı üzerinden helalleşme tartışmalarına katkı sunuyor. Mayıs 2022’de kaleme aldığı [“Helalleşme Sürecinin Aktörleri Kimler Olmalıdır?”](#) başlıklı yazısında ise Ferda Fahrioğlu Akın, bu yazı dizisinden hareketle helalleşme süreci devam edecekse ve mekanizmalar kurulacaksa bunun aktörlerinin kimler olması gerektiği ile ilgili fikirlerini paylaşıyor. Aralık 2022’de yayınlanan [“Türkiye’de Geçmişle Yüzleşme Tartışması: Helalleşme Çağrısı Ne İfade Ediyor?”](#) yazısında ise Yeşim Yaprak helalleşme çağrısı doğrultusunda geçmişin işlenmesinde helalleşmenin olanaklarını ve sınırlılıklarını tartışıyor.

Atiye Eren’in Dilan Kaya Taşdelen ile “Diyarbakır Sur’da Değiş(tiril)en Mekânlar ve Hikayeler: Bir Bellek Yolculuğu” kitabının çıkış sürecine dair gerçekleştirdiği söyleşi Şubat 2022’de yayınlanmıştı. Tarihsel ve kültürel tanıklıklar eşliğinde kentleri ve Diyarbakır Suriçi’nin kent hafızasındaki yerini konuştuğumuz söyleşiyi [buradan](#) okuyabilirsiniz. Sena Kaplan’ın [“Türkiye Sivil Toplumunda Çatışma Sonrası Hafızalaştırma Pratikleri”](#) adlı yazısı ise 1990’lar ve Kürt sorunu odaklı çalışan beş sivil toplum örgütünün faaliyetlerine odaklanarak bu örneklerin Türkiye’de hafızalaştırma alanına nasıl bir katkı sunduğunu gösteriyor.

Mart ayında Gazeteci Yıldız Tar’ın, LGBTİ+ hareketinin barış mücadelesine odaklandığı

yazı dizisinin ilkinini paylaştık. [“LGBTİ+ Hareketinde Barışın Patikaları \(1\): Adı Konmamış Bu Savaşta...”](#) başlıklı yazısında Tar, LGBTİ+ hareketinin barış mücadelesine dair hafızasını dergilere, fanzinlere, yayınlara ve medyaya yansıyan örneklerle bakarak inceliyor. Dizinin [“LGBTİ+ Hareketinde Barışın Patikaları \(2\): Mehmet, Barış'ı Seviyor”](#) başlıklı ikinci yazısında Yıldız Tar, zorunlu askerlik meselesinin LGBTİ+ hareketinde nasıl tartışıldığını ve seneler içerisindeki dönüşümünü değerlendiriyor. [“LGBTİ+ Hareketinde Barışın Patikaları \(3\): Barışa Yürümek”](#) adlı üçüncü ve son yazıda ise 2000’lerin başına dönerek toplumsal barış mücadelesi, yükselen savaş karşıtı harekette eşcinsel hareketin yeri ve Kürt hareketiyle temas ve ittifakların barış mücadelesi bağlamındaki yeri üzerine tartışıyor. Haziran 22’de yayınladığımız [“Kürt LGBTİ+’lar, Yoksulluk ve Barışın Olanakları”](#) yazısında ise LGBTİ+ aktivisti Okan Altekin birbirini besleyen yoksulluk ve savaşın toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasının da önüne geçtiğini vurguluyor.

Ermeni Soykırımı’nın yıldönümünde DEMOS için kaleme aldığı [yazısında](#) Varduhi Balyan, 2017 yılında yazdığı “Uzlaşma süreçlerinde sivil toplum kuruluşlarının rolü: Türkiye-Ermenistan örneği” başlıklı yüksek lisans tezi için 2015’de İstanbul, Yerevan ve Gümrü’de gerçekleştirdiği odak grup görüşmelerinden faydalanıyor. Görüşme verileri ışığında son dönemin Ermenistan-Türkiye ilişkilerini barış ve uzlaşma perspektifinden değerlendiriyor. Temmuz ayında yayınlanan [blog yazısında](#) Philip Gamaghelyan ve Pınar Sayan, benzer bir doğrultuda Türkiye ve Ermenistan’da barış inşası konusunda deneyimli sivil toplum aktörleriyle yaptıkları 24 derinlemesine görüşme ve dört odak grup çalışmasından yola çıkarak Türkiye ve Ermenistan arasındaki normalleşme girişimlerini değerlendiriyorlar. Kasım 22’de yayınladığımız [blog yazısında](#) ise Sevinj Samadzade Dağlık Karabağ çatışmasını çevreleyen daha geniş siyasetin bir parçası olarak mevcut jeopolitik sahneyi resmediyor ve bu çatışma bağlamında barışa ulaşmanın zorlukları ile geleceğe yönelik feminist barış tahayyülünün ayrıntılarını tartışıyor.

Ozan Acar, DEMOS için kaleme aldığı [yazısında](#) “Transitional Justice and Memory: A Case Study of Argentina” başlıklı yüksek lisans tezinden hareketle Arjantin’de gerçekleşen Geçiş Dönemi Adaleti sürecine, Plaza de Mayo Anneleri’nin bu süreçteki önemine ve benzer bir oluşum olarak Cumartesi Anneleri’nin Türkiye bağlamındaki rolüne odaklanıyor. 10 Ekim’in 7. Yılında ekibimizden Ebru Tutkal ile Sevcan Tiftik’in 10 Ekim Dayanışması gönüllülerinden Hanife Kardelen Işık ile gerçekleştirdikleri [söyleşide](#) ana-akım hafıza karşısındaki alternatif hafızalaştırma pratikleri ve toplumsal bellekte katliamların yeri Dayanışmanın hikayesinden hareketle tartışılıyor.

Webinar Serisi

[“Barışı Gündemleştirmek: Kadın, LGBTİ+ ve Gençlerin Barış Süreçlerine Katılımının Desteklenmesi”](#) projemizle hayata geçirdiğimiz çeşitli faaliyetlerimizin içerisinde webinar dizisi de yer alıyor. 31 Mayıs 2022’de ilkinizi gerçekleştirdiğimiz [“Geçmişten Bugüne Türkiye’de LGBTİ+ Hareketinin Barış Gündemi”](#) webinarı ile [“Kesişen Yollardan Daralan Alanlara: Türkiye’de Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Barış Mücadelesi”](#) adlı araştırma raporumuzdan hareketle Türkiye’de LGBTİ+ hareketinin geçmiş ve güncel deneyimleri üzerinden barış mücadelesini, dayanışma ve direniş pratiklerini tartıştık. Araştırma raporumuzun yazarlarından Güley Bor’un moderatörlüğünde gerçekleşen etkinliğe, KAOS GL’den gazeteci Yıldız Tar, Barış için Kültürel Araştırmalar Derneği’nden (bakad) Atalay Göçer ile araştırmacı Aysel Fidan ve Keskesor LGBTİ+ Oluşumu’ndan aktivist Loren Elva katıldı.

6 Eylül 2022’de [“Hafızasızlaştırmaya Direnmek: Arşivlerin Yarattığı İmkanlar”](#) adıyla gerçekleştirdiğimiz ikinci webinarında Türkiye’de insan hakları başta olmak üzere toplumsal mücadelelere yönelik kayıt alma ve arşivleme pratiklerini inceleyerek bu pratiklerin yeni yol ve yöntemleri üzerine tartıştık. Açılış konuşmasını Volkan Muyan’ın yaptığı etkinlikte Sidar Bayram insan hakları estetiği ve görsel arşivler üzerine, Sena Kaplan ise DEMOS internet sitesinde yayınlanan [“Türkiye Sivil Toplumunda Çatışma Sonrası Hafızalaştırma Pratikleri”](#) adlı blog yazısından hareketle Türkiye’de hafıza aktivizmi ve karşı-arşivler hakkında tartıştı.

6 Aralık’ta gerçekleştirdiğimiz [“Gençlerin Barış Süreçlerine Katılımı: Fırsatlar ve Engeller”](#) başlıklı webinarımızda politikanın dışında bırakılan gençlerin olası bir barış sürecinde nasıl aktörleşebileceğini ve toplumsal barış mücadelesinin diğer paydaşlarının (siyasi partiler, STÖ’ler, toplumsal hareketler vb.) bu aktörleşme sürecini nasıl destekleyebileceklerini konuştuk. Açılış konuşmasını Mertcan Doğan’ın yaptığı etkinliğimize Young Peacebuilders of Turkey’den Berfin Coşkun ve ÜniKuir Derneği’nden Mahmut Şeren katıldı.

Gelecekteki webinarlarımızdan haberdar olmak için bizi [Twitter](#), [Facebook](#), [Instagram](#) gibi sosyal medya platformlarından takip edebilir ve [DEMOS Bülteni](#)’ne abone olabilirsiniz!

Geçiş Dönemi Adaleti Seminerleri

2020’de toplumsal barış üzerine çalışan sivil toplum örgütleriyle birlikte düzenlediğimiz

beş haftalık Geçiş Dönemi Adaleti Atölyeleri'nde, çeşitli dünya deneyimlerinde sivil toplumun oynadığı role dair somut örnekleri incelemenin faydalı olacağını konuşmuştuk. Bu doğrultuda 2021'de düzenlemeye başladığımız Geçiş Dönemi Adaleti Seminerleri serisinde farklı ülkelerden deneyimleri bizzat sivil toplum temsilcileri ve aktivistlerden dinliyoruz. 26 Ekim 2021'de Friedrich-Ebert-Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği'nin desteğiyle, sivil toplum örgütleri ve araştırmacılara açık olarak düzenlenen ilk çevrimiçi seminerde Uluslararası Geçiş Dönemi Adaleti Merkezi Tunus ofisi yöneticisi Salwa El Gantri, Tunus'taki geçiş dönemi adaleti süreci deneyimini ve sivil toplumun katılımcı bir süreç için çalışmalarını [anlatmıştı](#).

21 Eylül 2022'de gerçekleştirdiğimiz ikinci seminerde Documenta – Geçmişle Yüzleşme Merkezi kurucusu ve yöneticisi Vesna Teršelič "[Post-Yugoslavya Ülkelerinde Baskıya Rağmen Geçmişle Yüzleşme Mücadelesi](#)" başlığı odağında konuştu. 26 Ekim 2022'de ise Dejusticia'da kadın ve LGBTİ+ hakları ve stratejik davalar üzerine faaliyetler yürüten avukat Paola Molano Ayala, "[Özel Barış Mahkemesi: Kolombiya'da Adaletin Tesisi İçin Bir Araç](#)" adlı seminerde GDA mekanizmalarının seyrini ve sistemin unsurlarından biri olan Özel Barış Mahkemesi üzerine konuştu.

Geçiş Dönemi Adaleti Ağını Güçlendirme

Türkiye'de "helalleşme" çağrısı ile yeniden canlanan [geçiş dönemi adaleti](#) (GDA) tartışmalarında sivil toplum, dünya deneyimlerinden faydalanmaya açık olduğunu sık sık ifade ediyor. GDA üzerine çalışan uluslararası veya başka ülkelerden yerel STÖ'lerin Türkiye'deki GDA gündemine dair bilgiye erişimi ise oldukça kısıtlı, bu da Türkiye'deki örgütler ile deneyim, bilgi ve kaynak paylaşımının önünde engel oluşturuyor. Bunun en yakın örneği, helalleşme tartışmalarına dair uluslararası medyada az sayıda içerik üretilmesi ve bunun GDA alanında çalışan uluslararası örgütlerin radarına dahi pek girmemesi.

Bu sene hayata geçirdiğimiz Geçiş Dönemi Adaleti Ağını Güçlendirme projesi hem uluslararası kamuoyunun ilgisiyle GDA'nın gündemleştirilmesine aracılık etmeyi, hem de Türkiye'de GDA'yla ilişkili alanlarda çalışan STÖ'lerin yeni bağlantılar kurmasına vesile olacak bir alan açmayı umuyoruz.

Blog: Transitional Justice Updates

From Turkey

Türkiye'den GDA odaklı güncel haberlerin yanı sıra Türkiye'nin geçmişini ve bugünü GDA perspektifinden yeniden çerçeveleyen araştırma ve analizleri yayınladığımız ve yaygınlaştırdığımız blogumuz [#TJUpdatesFromTurkey](#) bizler için 2022'nin en heyecan verici işlerinden biri oldu.

Türkiye'de GDA alanını yakından ilgilendiren son gelişmelerin çoğunun, İngilizce basının yanı sıra akademi ve uygulama tarafından da fark edilmediği bir gerçek. Bu durum, Türkiye'nin yakın tarihini GDA merceğinden ele alan yayınların genel azlığını da yansıtıyor. #TJUpdatesFromTurkey aracılığıyla bu boşluğun doldurulmasına katkıda bulunmayı ve TJ alanında Türkiye'ye ilişkin tartışmaları canlandırmayı umuyoruz. Amacımız, Türkiye'nin geçmişle yüzleşmek için kendi mekanizmalarını oluşturmaya yönelik aşağıdan yukarıya çabalarını zenginleştirmek için Türkiye'deki sivil toplum ve akademi ile TJ deneyimleri olan diğer bağlamlar arasında alışverişi kolaylaştırmak.

İlk [sayısını](#) yayınladığımız #TJUpdatesFromTurkey e-bültenimize [abone olarak](#) bizden haberdar olabilirsiniz!

Katıldığımız Etkinlikler ve Söyleşiler

10 Şubat 2022: Araştırmacılarımızdan Güley Bor ve Nisan Alıcı, Çatlak Zemin'den Özlem Kaya ile [Türkiye'de kadın ve LGBTİ+ örgütlerinin barış mücadelesi](#) üzerine söyleştiler.

26 Mart 2022: Araştırmacılarımızdan Güley Bor ve Nisan Alıcı, Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği tarafından gerçekleştirilen [Feminist Buluşmalar'da "Kesişen Yollardan Daralan Alanlara: Türkiye'de Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Barış Mücadelesi"](#) araştırma raporumuz üzerine konuştular.

26 Mart 2022: Araştırmacılarımızdan Güley Bor, Türkiye Genç Barış İnşacıları İnisiyatifi tarafından düzenlenen [Gençlik, Barış ve Güvenlik Okulu - II](#) etkinliğine katılarak "Geçiş Dönemi Adaletine Giriş" başlığı üzerine tartıştı.

22 Nisan 2022: Araştırmacılarımızdan Güneş Daşlı, Kadınlar Toplumsal Barışı Anlatıyor Projesi kapsamında hazırlanan Podcast'in ["Geçiş Dönemi Adaleti, Barış Süreçleri ve Bu Süreçlerde Kadınlar"](#) adlı bölümüne konuk oldu.

7-8 Mayıs 2022: AĞ-DA Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ağı tarafından Bolu'da gerçekleştirilen

“Sürdürülebilirlik Çalıştay”na Sosyal Medya ve İletişim Koordinatörümüz Ebru Tutkal katıldı.

22 Mayıs 2022: Araştırmacılarımızdan Nisan Alıcı ve Güneş Daşlı, Oxford Üniversitesi Mülteci Çalışmaları Merkezi'nin düzenlediği [seminer](#) serisinde Türkiye’de Kadın ve LGBTİ+ Örgütlerinin Barış Mücadelesi üzerine konuştular.

27-29 Mayıs 2022: Proje Asistanımız Mertcan Doğan, [FES Athens](#) tarafından Smos'ta gerçekleştirilen “Peace and Cooperation in the Aegean” adlı iki günlük atölye çalışmasına katıldı.

11 Haziran 2022: 17 Mayıs Derneği'nin [“Yaşlanıyoruz Lubunya!”](#) raporunun sunumunun yapıldığı resepsiyonun ve deneyim paylaşım toplantısının gerçekleştirildiği etkinliği Proje Asistanımız Mertcan Doğan ile Sosyal Medya ve İletişim Koordinatörümüz Ebru Tutkal katıldı.

Haziran-Ekim 2022: Sosyal Medya ve İletişim Koordinatörümüz Ebru Tutkal, STGM tarafından düzenlenen ve dört ay boyunca devam eden [Herkes Dijital Sever](#) programına katıldı.

13-16 Ekim 2022: Civil Rights Defenders'ın desteğiyle Proje Asistanımız Mertcan Doğan, Belgrad, Sırbistan'da [EuroPride 2022](#) kapsamında düzenlenen Uluslararası İnsan Hakları Konferansı etkinliğine ve EuroPride Onur Yürüyüşü'ne katıldı.

8-10 Kasım 2022: Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Derneği ile KAOS GL'nin İstanbul'da düzenlediği “Dayanışma Yaşatır” etkinliğine Proje Asistanımız Mertcan Doğan katıldı.

19 Kasım 2022: Cinsiyet Eşitliği Politikaları Derneği tarafından düzenlenen “Hak Savunuculuğunu Toplumsal Cinsiyet Perspektifiyle Birlikte Tartışmak” etkinliğine araştırmacımız Güley Bor ile Kaynak Geliştirme Uzmanımız İdil Aydınoglu katıldı.

24 Kasım 2022: Sosyal Medya ve İletişim Koordinatörümüz Ebru Tutkal, Yaşama Dair Vakfı tarafından düzenlenen “Katılımcı Demokrasi için Etkili Sivil Toplum” atölye çalışmasına katıldı.

24 Kasım 2022: Danimarka Büyükelçiliği ve Pembe Hayat LGBTİ+ Dayanışma Derneği tarafından organize edilen Dilek İnce Ödül Töreni'ne Proje Asistanımız Mertcan Doğan katıldı.

25 Kasım 2022: Genel Koordinatörümüz Dilan Elveren, Yaşama Dair Vakfı'nın düzenlediği Sivil toplum Gelişim Endeksi Çalışması Arama Atölyesi'ne katıldı.

2 Aralık 2022: Eşit Haklar için İzleme Derneği'nin düzenlediği Eşitlik İzleme Merkezi (EİM) Lansman Toplantısı'na Genel Koordinatörümüz Dilan Elveren ile Sosyal Medya ve İletişim Koordinatörümüz Ebru Tutkal katılım gösterdi.

10 Aralık 2022: İnsan Hakları Platformu tarafından Kıbrıs'ta gerçekleştirilen [Zor Zamanlarda İnsan Hakları Uluslararası Konferansı](#)'na katılan Genel Koordinatörümüz Dilan Elveren "Süregelen Çatışmalarda İnsan Hakları İhlallerinin İzlenmesi" adlı ilk oturumda İzleme Çalışmalarında Arşiv ve Karşı-Arşiv üzerine konuştu.

Aralık 2022-Mart 2023: STGM'nin Sivil Toplum Kapasite Güçlendirme Merkezi Projesi kapsamında düzenlediği ve dört boyunca devam edecek olan STOK 400 - Büyüyen Örgütler eğitimine Genel Koordinatörümüz Dilan Elveren katıldı. Eğitimin üç günlük ilk oturumu 14-16 Aralık arasında gerçekleşti.

17 Aralık 2022: ÜniKuir Derneği tarafından Ankara'da gerçekleştirilen "Türkiye'de Üniversiteli ve Genç LGBTİ+ İnsan Hakları Savunucularının Güçlendirilmesi Projesi Kapanış Çalıştayı"na Proje Asistanımız Mertcan Doğan ile Sosyal Medya ve İletişim Koordinatörümüz Ebru Tutkal katıldı.

Destekçilerimiz

Kurumsal Destek

European Endowment for Democracy
Sivil Toplum için Destek Vakfı

Proje Desteği

Friedrich-Ebert-Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği

